

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 42. Zakona o zaštiti okoliša ("Narodne novine", broj 82/94), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 29. srpnja 1999. godine donijela

PLAN

INTERVENCIJA U ZAŠTITI OKOLIŠA

I. OPĆE ODREDBE

1. Plan intervencija u zaštiti okoliša (u daljnjem tekstu: Plan) odnosi se na moguće ekološke nesreće ili izvanredni događaj koji može ugroziti okoliš, te izazvati opasnost za život i zdravlje ljudi (u daljnjem tekstu: izvanredni događaj).

2. Planom se utvrđuju vrste rizika i opasnosti, postupak i mjere za ublažavanje i uklanjanje neposrednih posljedica štetnih za okoliš, subjekti za provedbu pojedinih mjera, odgovornost i ovlaštenja u svezi s provedbom, te način usuglašavanja s interventnim mjerama koje se provode na temelju drugih zakona.

Plan se ne primjenjuje na:

- vojne objekte i skladišta;
- slučajeve radioaktivnog onečišćenja.

3. Plan se temelji na sljedećim načelima utvrđenim u Zakonu o zaštiti okoliša:

- preventivnosti,
- cjelovitosti,
- plaćanju troškova onečišćavanja,
- poštivanja prava,
- javnosti i sudjelovanja.

4. Polazeći od prava i obveza županija, Grada Zagreba, gradova ili općina da u okviru programa zaštite okoliša iz članka 19. Zakona o zaštiti okoliša utvrde mjere za predviđanje, sprječavanje i ograničavanje onečišćenja okoliša te način provođenja interventnih mjera u izvanrednim slučajevima onečišćavanja okoliša, Plan sadrži elemente koje u tom pogledu treba obuhvatiti tim programom.

5. Plan se primjenjuje na cijelom teritoriju Republike Hrvatske, izuzevši, na području na koje se odnosi Plan intervencija kod iznenadnog onečišćavanja mora u Republici Hrvatskoj i Državni plan za zaštitu voda.

Kada dođe do onečišćavanja kopnenih voda i voda mora s kopna i otoka, poduzimaju se mjere prema Državnom planu zaštite voda.

Kada dođe do iznenadnog onečišćavanja mora, poduzimaju se mjere utvrđene Planom intervencije kod iznenadnog onečišćavanja mora u Republici Hrvatskoj.

Kada dođe do iznenadnog onečišćavanja tla, zraka, biljnog i životinjskog svijeta te kulturne baštine, kao dijela okruženja kojeg je stvorio čovjek, primjenjuje se ovaj Plan.

6. U ovom Planu u uporabi su pojmovi sa sljedećim značenjem:

- *Okoliš* je prirodno okruženje: zrak, tlo, voda i more, klima, biljni i životinjski svijet u ukupnosti uzajamnog djelovanja i kulturna baština kao dio okruženja kojeg je stvorio čovjek;

- *Onečišćavanje okoliša* je promjena stanja okoliša koja je posljedica štetnog djelovanja ili izostanka potrebnog djelovanja, ispuštanja, unošenja ili odlaganja štetnih tvari, ispuštanja energije i utjecaja drugih zahvata i pojava nepovoljnih za okoliš;

- *Rizik po okoliš* je vjerojatnost da će neki zahvat posredno ili neposredno prouzročiti štetu okolišu ili ugroziti život i zdravlje ljudi;

- *Štetna tvar* je tvar čija su svojstva opasna za ljudsko zdravlje i okoliš s dokazanim akutnim i kroničnim toksičnim učincima, vrlo nadražujuća, kancerogena, mutagena, nagrizajuća, zapaljiva i eksplozivna tvar ili tvar koja u određenoj količini i/ili koncentraciji ima takva svojstva;

- *Opasna tvar* je tvar koja je zakonom, drugim propisima i međunarodnim ugovorima koji obvezuju Republiku Hrvatsku određena kao opasna tvar;

- *APELL* je skraćenica izvedena od početnih slova izvornog naziva na engleskom jeziku ("Awareness and Preparedness for Emergencies at Local Level", A Process for Responding to Technological Accidents, United Nations Environment Programme /Industry and Environment Office, UNEP/IEO, Paris, 1988), sa značenjem "Budnost i pripravnost za izvanredne događaje na lokalnoj razini" (u daljnjem tekstu: APELL).

- *Ekološka nesreća* je izvanredni događaj ili vrsta događaja prouzročena djelovanjem ili utjecajima koji nisu pod nadzorom i imaju za posljedicu ugrožavanje života i zdravlja ljudi i u većem obimu nanose štetu okolišu.

- *MARS* je skraćenica izvedena od početnih slova izvornog naziva na engleskom jeziku ("The Major Accident Reporting System", European Commission, Joint Research Centre /Institute for System Engineering and Informatics, IRC/ ISEI), sa značenjem "Sustav izvješćivanja o značajnijim nesrećama" (u daljnjem tekstu: MARS).

II. VRSTE RIZIKA I OPASNOSTI

1. Proizvodnja, skladištenje, prerada, rukovanje, prijevoz, skupljanje i druge radnje s opasnim tvarima iz Priloga 2. predstavljaju stvarnu ili potencijalnu opasnost koja može izazvati izvanredni događaj.

2. Iz određene količine opasne tvari proizlazi stvarna ili potencijalna opasnost koja se iskazuje indeksom opasnosti (D).

Indeks opasnosti (D)	D=5 granična količina iz Priloga 2	D=4	D=3	D=2	D=1
Količina opasne tvari iskazana u postocima prema D=5	≥ 100% od D=5	≥ 10% od D=5	≥ 1% od D=5	≥ 0,1% od D=5	< 0,1% od D=5

3. Nesreće koje može prouzročiti izvanredni događaj izazvan različitim količinama opasne tvari, mogu se svrstati u sljedeće skupine:

Težina nesreće	Indeks opasnosti D
1. beznačajna	D=1
2. značajna	D=2
3. ozbiljna	D=3
4. vrlo ozbiljna	D=4
5. katastrofalna	D=5

4. Pravne i fizičke osobe koje proizvode, skladište, prerađuju, prevoze, skupljaju ili obavljaju druge radnje s opasnim tvarima iz Priloga 2. dužne su izraditi Operativne planove intervencija u zaštiti okoliša ako je tijekom proizvodnje, skladištenja, prerade, prijevoza, skupljanja ili obavljanja drugih radnji s opasnim tvarima na određenoj lokaciji količina te opasne tvari jednaka ili veća od 1% granične količine (D=3) za tu opasnu tvar.

5. Pravne i fizičke osobe koje proizvode, skladište, prerađuju, prevoze, skupljaju ili obavljaju druge radnje s naftom i njezinim derivatima, dužne su izraditi Operativne planove intervencija u zaštiti okoliša ako je tijekom proizvodnje, skladištenja, prerade, prijevoza, skupljanja ili obavljanja drugih radnji s naftom i njezinim derivatima moguće istjecanje tih tvari u okoliš iz postrojenja, spremnika, prijevoznog sredstva ili odsjeka cjevovoda između dva blok ventila, u količini većoj ili jednakoj 0,1% granične količine (D=2) za tu opasnu tvar.

6. Okvirni sadržaj Operativnog plana intervencija u zaštiti okoliša pravne i fizičke osobe iz prethodne točke, sadrži elemente navedene u Prilogu 3. U Operativnom planu intervencija u zaštiti okoliša mogu se koristiti i dijelovi drugih planova pravne i fizičke osobe odgovarajućeg sadržaja.

7. Pravne i fizičke osobe koje obavezno izrađuju Operativne planove intervencija u zaštiti okoliša dužne su pri izradi operativnih planova intervencija u zaštiti okoliša uvažavati kriterije iz točaka 4. i 5. poglavlja II. i Priloga 2. ovoga Plana, te ostale lokalne uvjete (naseljenost, vodozaštitno područje, zaštićene dijelove prirode, gospodarsko, prometno, kulturno i turističko značenje, zaštitne udaljenosti i dr.).

8. Pravne i fizičke osobe dužne su dostaviti operativne planove intervencija u zaštiti okoliša, županijskim uredima nadležnim za zaštitu okoliša, u roku godine dana od dana primjene ovoga Plana.

9. Program zaštite okoliša županija, Grada Zagreba, gradova i općina, temelji se na operativnim planovima intervencija u zaštiti okoliša pravnih i fizičkih osoba čija djelatnost predstavlja stvarnu ili potencijalnu opasnost te može izazvati izvanredni događaj.

III. SUBJEKTI ZADUŽENI ZA PROVOĐENJE PLANA

Tijela nadležna za provođenje Plana

1. Tijela nadležna za provođenje Plana jesu:

- Državni eko-stožer za provedbu Plana;
- županijski eko-stožeri i Eko-stožer Grada Zagreba.

Državni eko-stožer

2. Članove Državnog eko-stožera imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog nadležnih ministara i ravnatelja državnih upravnih organizacija.

U Državni eko-stožer imenuju se predstavnici:

- tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove;
- tijela državne uprave nadležnog za obranu;
- tijela državne uprave nadležnog za vanjske poslove;
- tijela državne uprave nadležnog za financije;
- tijela državne uprave nadležnog za gospodarstvo;
- tijela državne uprave nadležnog za poljoprivredu i šumarstvo;
- tijela državne uprave nadležnog za pomorstvo, promet i veze;
- tijela državne uprave nadležnog za zdravstvo;
- tijela državne uprave nadležnog za zaštitu prirode i okoliša;
- tijela državne uprave nadležnog za vode;
- tijela državne uprave nadležnog za hidrometeorologiju;
- Hrvatskog zavoda za toksikologiju;
- Hrvatske vatrogasne zajednice;

Članovima Državnog eko-stožera imenuju se i zamjenici.

3. Voditelj Državnog eko-stožera je čelnik tijela državne uprave nadležnog za zaštitu prirode i okoliša.

Voditelj Državnog eko-stožera ima dva zamjenika.

Zamjenici voditelja Državnog eko-stožera su predstavnici tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove i tijela državne uprave nadležnog za zdravstvo.

4. Ovlasti i dužnosti Državnog eko-stožera u provođenju Plana jesu:

- odlučivanje o primjeni Plana kad izvanredni događaj zahvati područje dviju ili više županija i prijeti mogućim prekograničnim učincima;
- procjena rizika i opasnosti, te procjena štete od nastalog izvanrednog događaja;
- usklađivanje mjera u provođenju ovog Plana;
- procjena i osiguranje potrebnih sredstava u slučaju žurnih intervencija;
- podnošenje izvješća o provođenju i primjeni Plana;
- donošenje odluke o završetku intervencije;
- izvješćivanje javnosti;
- davanje prijedloga tijelu državne uprave nadležnom za zaštitu prirode i okoliša za osiguranje potrebnih sredstava u državnom proračunu za redovno provođenje Plana;
- putem tijela državne uprave nadležnog za vanjske poslove ili Vlade Republike Hrvatske, odnosno tijela određenog sukladno s međunarodnim ugovorima koji obvezuju Republiku Hrvatsku, šalje i prima informacije, te upućuje zahtjev za međunarodnu pomoć u slučaju nesreće sa prekograničnim učincima;
- poduzimanje drugih mjera utvrđenih ovim Planom.

5. Tehničke i administrativne poslove za potrebe Državnog eko-stožera u svezi s pripremom i provođenjem Plana obavlja tijelo državne uprave nadležno za zaštitu prirode i okoliša.

Županijski eko-stožer i eko-stožer Grada Zagreba

6. Članove Županijskog eko-stožera imenuje županijska skupština, a članove Eko-stožera Grada Zagreba, Skupština Grada Zagreba.

7. Za članove Županijskog eko-stožera imenuju se predstavnici županijske skupštine i županijskog poglavarstva, predstavnici županijskih ureda i policijske uprave, te predstavnici jedinica lokalne samouprave (gradova i općina).

8. Za članove Eko-stožera Grada Zagreba imenuju se predstavnici Skupštine Grada Zagreba i Gradskog poglavarstva, predstavnici gradskih ureda i policijske uprave Grada Zagreba.

9. Članovima Županijskog eko-stožera imenuju se zamjenici.

10. Voditelj Županijskog eko-stožera je župan po položaju.

Voditelj Županijskog eko-stožera ima tri zamjenika.

Zamjenici voditelja Županijskog eko-stožera su predstavnik županijskog ureda nadležnog za poslove zdravstva, predstavnik županijskog ureda nadležnog za poslove zaštite prirode i okoliša i predstavnik policijske uprave.

11. Do donošenja Županijskog plana intervencija u zaštiti okoliša na odgovarajući način primjenjivat će se ovaj Plan.

12. Ovlasti i dužnosti Županijskog eko-stožera jesu:

- donošenje odluka o primjeni Plana za područje županije, kada interventne jedinice ne mogu prema postojećim operativnim planovima zaštite okoliša riješiti nastali izvanredni događaj;
- procjena rizika i opasnosti i procjena štete od nastalog izvanrednog događaja;
- usklađivanje mjera u provođenju Plana;
- izvješćivanje javnosti;
- donošenje odluke o završetku intervencije;
- davanje prijedloga županijskom poglavarstvu za osiguranje financijskih sredstava u županijskom proračunu, za redovito provođenje Plana za područje županije;
- poduzimanje drugih mjera utvrđenih Planom.

13. Uvjete za rad odnosno tehničke i administrativne poslove za potrebe Županijskog eko-stožera osigurava županijsko poglavarstvo.

14. Odredbe točke 9. do 13. na odgovarajući način odnose se i na Eko-stožer Grada Zagreba.

Subjekti koji sudjeluju u provođenju Plana

Komunikacijske jedinice

15. Poslove operativnog dežurstva, prijema i prijenosa informacija, pozivanje osoba, obavješćivanje i uzbunjivanje za potrebe Državnog eko-stožera, obavlja Centar za obavješćivanje Republike Hrvatske i operativno dežurstvo tijela državne uprave nadležno za unutarnje poslove.

16. Poslove operativnog dežurstva, prijema i prijenosa informacija, pozivanje osoba te uzbuđivanje za potrebe Županijskog eko-stožera obavljaju županijski centri za obavješćivanje i operativno dežurstvo u nadležnoj policijskoj upravi.

Interventne jedinice

17. Interventne jedinice jesu vatrogasne postrojbe tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove, profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu, te ostale vatrogasne postrojbe, u skladu s planovima zaštite od požara, postrojbe atomsko-biološko-kemijske obrane (u daljnjem tekstu ABKO) Oružanih snaga Republike Hrvatske, postrojbe civilne zaštite (opće i specijalističke namjene), hitna medicinska pomoć i specijalizirane jedinice ovlaštenih pravnih i fizičkih osoba.

18. Specijalizirane jedinice ovlaštenih pravnih osoba za potrebe ovog Plana su specijalizirane jedinice iz Priloga 4, koje obavljaju djelatnost postupanja s opasnim otpadom, na temelju Rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti postupanja s opasnim otpadom koja je izdala Državna uprava za zaštitu prirode i okoliša.

19. Specijalizirane jedinice iz Priloga 4. provode sanaciju posljedica izvanrednog događaja što razumijeva uklanjanje opasnosti koja može nastati iz određene količine opasne tvari.

20. Kao interventne jedinice mogu se uključiti pravne i fizičke osobe koje obavljaju komunalne djelatnosti.

Ekspertna jedinica

21. Pravne i fizičke osobe čija je stručna pomoć nužna za prepoznavanje opasnih tvari i prosudbu posljedica u slučaju izvanrednog događaja, ulaze u sastav ekspertne jedinice.

22. Ekspertna jedinica daje stručnu prosudbu mogućih posljedica izvanrednog događaja, te prijedlog mjera zaštite, spašavanja i tehničke intervencije.

23. U sastav ekspertne jedinice za provedbu Plana na državnoj i županijskoj razini, te za Grad Zagreb, ulaze:

- Operativno-informativni centar INE;
- Hrvatski zavod za toksikologiju;
- tijelo državne uprave nadležno za hidrometeorologiju;
- Hrvatske vode;
- Agencija za posebni otpad;
- tijelo državne uprave nadležno za zaštitu prirode i okoliša.

24. Operativno dežurstvo ekspertne jedinice nalazi se u Operativno-informativnom centru INE.

Prijevoz i logistika

25. Za potrebe izviđanja i brzog prijevoza osoba koje sudjeluju u provedbi Plana i potrebne opreme, na mjesto izvanrednog događaja, koriste se helikopteri Oružanih snaga Republike Hrvatske i tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove, a na zahtjev Državnog ekostožera ili ovlaštenih osoba iz tijela državne uprave nadležnog za obranu, odnosno tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove sukladno propisima iz nadležnosti ovih tijela.

26. Za prijevoz se mogu koristiti zrakoplovi aero-klubova, privatni zrakoplovi i druga sredstva prijevoza specijaliziranih pravnih i fizičkih osoba.

IV. POSTUPAK I MJERE ZA UBLAŽAVANJE I UKLANJANJE NEPOSREDNIH POSLJEDICA IZAZVANIH IZVANREDNIM DOGAĐAJEM

Postupak provođenja Plana

1. Tko prouzroči, odnosno primijeti onečišćavanje okoliša ili događaj koji može prouzročiti onečišćavanje okoliša, dužan je odmah obavijestiti Županijski centar za obavješćivanje (985) ili operativno dežurstvo u nadležnoj policijskoj upravi (92).

2. Obavijest o izvanrednom događaju iz prethodne točke po mogućnosti sadrži sljedeće podatke:

- ime/naziv fizičke ili pravne osobe koja je dostavila obavijest;
- datum i vrijeme kada je primijećeno onečišćavanje ili događaj koji može dovesti do onečišćavanja;
- područje onečišćavanja ili događaja koji može prouzročiti onečišćavanje;
- jačinu i opseg onečišćavanja;
- opis onečišćavanja;
- podatke o izvoru ili mogućem izvoru onečišćavanja.

3. Komunikacijska jedinica iz Poglavlja III. točaka 15. i 16. ovog Plana, obavijest proslijeđuje nadležnoj policijskoj postaji koja obavlja prvu provjeru obavijesti očevidom na mjestu izvanrednog događaja. Ukoliko se utvrdi točnost obavijesti, policijska postaja podatke prenosi operativnom dežurstvu policijske uprave, koji izvješćuje Županijski centar za obavješćivanje.

4. Županijski centar za obavješćivanje o nastalom izvanrednom događaju izvještava interventne jedinice, ekspertnu jedinicu i Županijski ekostožer (voditelja stožera ili njegove zamjenike).

5. Do dolaska interventnih jedinica policijska ophodnja osigurava mjesto izvanrednog događaja. Po potrebi, prekida se promet, ukoliko prijete neposredna opasnost od požara, eksplozije i drugih posljedica većeg opsega.

6. Voditelj vatrogasne postrojbe tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove zapovijeda akcijom intervencije i aktivira sve potrebne elemente predviđene ovim Planom.

Ako na mjesto izvanrednog događaja prva izađe druga vatrogasna postrojba voditelj te vatrogasne postrojbe zapovijeda akcijom intervencije do dolaska vatrogasne postrojbe tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove.

7. Županijski eko-stožer u tijeku intervencije po potrebi zatražit će dodatne interventne jedinice i dodatno mišljenje ekspertne jedinice o potrebnim mjerama za ublažavanje i uklanjanje nepoželjnih posljedica.

8. O činjenici da je aktiviran Plan za određeno županijsko područje, obavještava se komunikacijska jedinica na državnoj razini.

9. Ako je izvanredni događaj zahvatio, odnosno ugrozio područje, dviju ili više županija ili ako prijeti prekogranično onečišćavanje županijski centar za obavješćivanje obavještava Državni eko-stožer, putem komunikacijske jedinice na državnoj razini.

10. U slučaju iz prethodne točke Državni eko-stožer preuzima daljnje usklađivanje mjera na provedbi Plana i ostalih aktivnosti predviđenih Planom.

11. U slučaju da izvanredni događaj na području jedne županije poprima karakteristiku elementarne nepogode, Županijski eko-stožer može županu predložiti da proglasi elementarnu nepogodu.

12. U slučaju kada izvanredni događaj obuhvati dvije ili više županija, a poprimi karakteristike elementarne nepogode, Državni eko-stožer može predložiti Vladi Republike Hrvatske proglašavanje elementarne nepogode za područje dviju ili više županija, odnosno za teritorij Republike Hrvatske.

Prioriteti tijekom intervencije

13. U tijeku intervencije prednost treba dati zaštiti i spašavanju ljudi. Za objekte komunalne infrastrukture, spomenike kulture, zaštićene dijelove prirode, životinje i gospodarske objekte, prioritet će se odrediti Županijskim planom intervencija u zaštiti okoliša.

V. PLANOVİ INTERVENCIJA U ZAŠTITI OKOLIŠA ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA

1. Sukladno s regionalnim i lokalnim posebnostima i obilježjima, te stvarnim i potencijalnim rizicima i opasnostima (Poglavlje II. ovog Plana) županije, Grad Zagreb, gradovi i općine dužni su izraditi planove intervencija u zaštiti okoliša, u skladu s APELL procesom.

2. Planovi intervencija u zaštiti okoliša sastavni su dio programa zaštite okoliša županije, Grada Zagreba, gradova i općina.

3. Plan intervencije u zaštiti okoliša iz prethodne točke, može se donijeti i provoditi samostalno ako Program zaštite okoliša nije donesen.

4. Prijedlog Plana intervencije u zaštiti okoliša gradovi i općine dostavljaju nadležnoj županiji na mišljenje, a županije i Grad Zagreb tijelu državne uprave nadležnom za zaštitu prirode i okoliša.

5. Planove intervencija u zaštiti okoliša u slučaju iz točke 3. za županiju, grad i općinu donosi predstavničko tijelo županije, grada i općine, na prijedlog stručnih povjerenstava iz točke 7.

6. Nadzor provedbe Plana intervencije u zaštiti okoliša provodi inspekcija zaštite okoliša.

7. Stručno povjerenstvo za izradu plana intervencija u zaštiti okoliša koji se osniva u skladu s APELL procesom (u daljnjem tekstu: Stručno povjerenstvo) osniva županijska skupština, Skupština Grada Zagreba, odnosno općinsko i gradsko vijeće.

8. Za članove Stručnog povjerenstva, u pravilu se imenuju predstavnici:

- županijskog poglavarstva;
- poglavarstva Grada Zagreba;
- općinskog i gradskog poglavarstva;
- upravnih tijela gradova i općina;
- pravnih osoba koje obavljaju djelatnost kao javnu službu;
- pravnih osoba koje obavljaju gospodarsku djelatnost;
- udruga čija je djelatnost promicanja zaštite okoliša, a koje djeluju na području županije.

9. Za voditelja i zamjenika voditelja Stručnog povjerenstva imenuju se predstavnici županijskog poglavarstva, Poglavarstva Grada Zagreba, općinskog, odnosno gradskog poglavarstva, ili pravnih osoba koje obavljaju gospodarsku djelatnost po kriteriju većeg poznavanja problema.

10. Uvjete za rad Stručnog povjerenstva za izradu Plana intervencije u zaštiti okoliša osigurava županijsko poglavarstvo, Poglavarstvo Grada Zagreba, općinsko, odnosno gradsko poglavarstvo.

11. Zadaci Povjerenstva jesu:

- identifikacija resursa, zadaća i sudionika u procesu izrade Plana intervencije u zaštiti okoliša;
- identifikacija rizika i opasnosti;
- analiza postojećih Planova svih sudionika i usklađenosti tih Planova;
- identifikacija zadaća nepokrivenih postojećim Planovima;
- identifikacija lokalnih resursa za pokrivanje nepokrivenih zadaća;

- prilagođavanje postojećih Planova i izrada harmoniziranog i integriranog Plana;
- donošenje Plana intervencije u zaštiti okoliša od strane nadležnog tijela županije, Grada Zagreba, gradova i općina;
- upoznavanje svih sudionika sa integriranim Planom intervencije u zaštiti okoliša;
- uspostava procedure za periodičko testiranje, analizu i reviziju plana;
- upoznavanje stanovništva s Planom intervencija u zaštiti okoliša.

12. Za primjenu APELL procesa u Republici Hrvatskoj tijelo državne uprave nadležno za zaštitu prirode i okoliša dužno je u roku od 6 (šest) mjeseci od dana primjene ovog Plana na hrvatski jezik prevesti i dostaviti jedinicama lokalne uprave i samouprave temeljne priručnike:

- APELL, Awareness and Preparedness for Emergencies at Local Level - A Process for Responding to Technological Accidents", (UNEP/IEO, Paris, 1988.),
- "Hazard Identification and Evaluation in a Local Community", (UNEP/IE, Paris 1992.),
- Manual for the Classification and Prioritization of Risks Due to Major Accidents in Process and Related Industries", (UNEP, WHO, IAEA, UNIDO, Vienna, 1993.).

13. Tijelo državne uprave nadležno za zaštitu prirode i okoliša sa predstavnicima UNEP/IEO, dogovorit će održavanje inicijalnog seminara za predstavnike stručnih povjerenstava županija i Grada Zagreba.

14. Rok za izradu nacrtu Plana intervencije u zaštiti okoliša je godinu dana od dostave prijevoda temeljnih priručnika APELL procesa.

15. Rok za usklađivanje svih elemenata, provođenje nužnih vježbi Plana i upoznavanje javnosti sa Planom je dvije godine od početka APELL procesa.

16. Tijelo državne uprave nadležno za zaštitu prirode i okoliša stvorit će uvjete za odvijanje APELL procesa, pratiti i poticati odvijanje APELL procesa, nadzirati provođenje APELL procesa, te će u okviru cjelovitoga godišnjeg izvješća o provođenju Plana, izvješćivati Vladu Republike Hrvatske i o provođenju APELL procesa.

VI. OSPOSOBLJAVANJE I VJEŽBA

1. Sve osobe koje prema ovom Planu sudjeluju u intervenciji kod izvanrednog događanja moraju biti stručno osposobljene, izvježbane i opremljene za poslove provedbe Plana, bilo kroz obavljanje redovnih poslova i zadataka ili putem posebnih tečajeva i vježbi.
2. Za osobe koje u okviru svojih redovnih poslova i zadataka obavljaju iste poslove kao i u ovom Planu, dodatno osposobljavanje nije potrebno.
3. Osposobljavanje se obavlja na tečajevima o čijem provođenju odluku donosi Državni eko-stožer, Županijski eko-stožer odnosno Eko-stožer Grada Zagreba.

4. Državni eko-stožer, Županijski eko-stožer i Eko-stožer Grada Zagreba, mogu organizirati vježbe provjere, spremnosti, uspostavljanja veza, obavješćivanja te ostalo djelovanje prema ovom Planu.

VII. FINANCIRANJE PLANA

1. Financijska sredstva potrebna za provedbu ovoga Plana osiguravaju se u državnom proračunu, županijskom proračunu, proračunu Grada Zagreba i proračunima jedinica lokalne samouprave, te iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

2. Pravna i fizička osoba koja prouzroči izvanredni događaj odgovara za nastanak štete u skladu sa zakonom i dužna je podmiriti sve troškove za poduzimanje mjera intervencije i sanacije, te troškove pravične naknade štete u skladu sa zakonom.

3. Do podmirivanja troškova iz prethodne točke ili ako je počinitelj nepoznat, radi žurnog djelovanja intervencija će se financirati prvenstveno iz državnog proračuna, odnosno županijskog proračuna ili proračuna Grada Zagreba.

4. Interventne jedinice i Ekspertna jedinica obvezne su sudjelovati u intervenciji na teret vlastitih sredstava, uz naknadno podmirenje troškova iz proračuna ili na teret počinitelja.

VIII. IZVJEŠĆIVANJE

1. Državni eko-stožer, Županijski eko-stožer, odnosno Eko-stožer Grada Zagreba dužni su izvješćivati javnost o nastanku izvanrednog događaja i poduzetim mjerama.

2. Izvješćivanje javnosti mogu obavljati i osobe ovlaštene od Državnog eko-stožera, Županijskog eko-stožera odnosno Eko-stožera Grada Zagreba za odnose s javnošću.

3. U svrhu izrade odgovarajućeg očevidnika i dokumentiranja svih aktivnosti kod intervencije, po mogućnosti treba osigurati snimanje fotografskom i video tehnikom.

4. Jedan član eko-stožera kojeg odredi voditelj eko-stožera mora osigurati vođenje očevidnika intervencije.

5. Predložak očevidnika intervencije sadržan je u Prilogu 5. U očevidnik se trebaju unijeti sve odluke i podaci bitni u provođenju intervencije i priložiti dokumenti vezani za intervenciju. Očevidnik se čuva u sjedištu eko-stožera najmanje pet godina.

6. Državni eko-stožer, Županijski eko-stožer odnosno Eko-stožer Grada Zagreba dužni su u roku trideset dana od završetka intervencije dostaviti izvješće Tijelu državne uprave nadležnom za zaštitu prirode i okoliša. Elementi izvješća sadržani su u Prilogu 6.

7. Tijelo državne uprave nadležno za zaštitu prirode i okoliša dužno je Vladi Republike Hrvatske do kraja ožujka tekuće godine, za prethodnu godinu, podnijeti cjelovito izvješće o intervencijama i provođenju ovog Plana.

8. Županijsko poglavarstvo dužno je do kraja siječnja tekuće godine, za prethodnu godinu, dostaviti Županijskoj skupštini i tijelu državne uprave nadležnom za zaštitu prirode i okoliša cjelovito izvješće o intervencijama i provođenju Plana intervencije u zaštiti okoliša na području županije.

9. Državni eko-stožer i tijelo državne uprave nadležno za zaštitu prirode i okoliša, po potrebi Vladi Republike Hrvatske predlažu promjenu Plana.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

1. Vlada Republike Hrvatske imenovat će članove Državnog eko-stožera u roku devedeset dana od dana primjene ovog Plana.

2. Državni eko-stožer će u roku od mjesec dana od imenovanja održati prvu sjednicu na kojoj će odrediti smjernice za provođenje ovog Plana.

3. Županijske skupštine i Skupština Grada Zagreba imenovat će članove Županijskog eko-stožera odnosno Eko-stožera Grada Zagreba, u roku devedeset dana od dana primjene ovog Plana.

4. Prilozi od 1. do 6. tiskani su uz ovaj Plan i čine njegov sastavni dio.

5. Ovaj Plan stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama", a primjenjuje se od 1. siječnja 2000. godine.

Klasa: 351-02/99-01/04
Urbroj: 5030104-99-1
Zagreb, 29. srpnja 1999.

Potpredsjednica
dr. Ljerka Mintas Hodak, v. r.

PRILOG 1.

SUBJEKTI ZADUŽENI ZA PROVOĐENJE PLANA

Naziv tijela	Sjedište i osobe za kontakt	Napomena
1. Državni eko-stožer za provođenje Plana	Zagreb, Ulica grada Vukovara 78 Voditelj Državnog eko-stožera	
Voditelj Državnog eko-stožera ili jedan od njegovih zamjenika mora uvijek biti dostupan komunikacijskoj jedinici te nositi prijamnik jednosmjernog poziva ("pager")	- čelnik tijela državne uprave nadležnog za zaštitu prirode i okoliša Zamjenici voditelja: - predstavnik tijela državne uprave nadležnog za unutarnje	

	poslove - predstavnik tijela državne uprave nadležnog za zdravstvo
2. Županijski eko-stožer i Zagreba Eko-stožer Grada Zagreba Voditelj Županijskog eko-stožera i Eko-stožera Grada Zagreba ili jedan od njegovih zamjenika mora uvijek biti dostupan komunikacijskoj jedinici te no- siti prijamnik jednosmjernog poziva ("pager")	u sjedištu županije ili Grada Voditelj županijskog eko-stožera Zamjenici voditelja: - predstavnik županijskog ureda nadležnog za poslove zdravstva, - predstavnik policijske uprave - predstavnik županijskog ureda nadležnog za poslove zaštite prirode i okoliša
3. Komunikacijske jedinice a) Centar za obavješćivanje tel. 985 Republike Hrvatske b) Županijski centar za Komunikacijske jedinice iz točaka obavješćivanje a), b) c) i d) dužne su voditi evidenciju (ime, prezime, položaj i tel.) o voditeljima stožera, zamjenicima, te osoba u interventnim i ekspertnoj jedinici, zaduženima za provedbu Plana tel. 92 c) Operativno dežurstvo tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove d) Operativno dežurstvo u tel. 92 policijskoj upravi	Zagreb, Opatička 1 u sjedištu županije Zagreb, Savska cesta 39 u sjedištu policijske uprave
4. Interventne jedinice a) Vatrogasne postrojbe tel. 93 tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove b) Postrojbe civilne zaštite tel. 92 c) Postrojbe ABKO Oružanih snaga Republike Hrvatske tel. 985 d) Hitna medicinska pomoć tel. 94	

Interventne jedinice iz točaka a), b) i c)

podatke o osobi zaduženoj za provedbu

Plana dužne su dostaviti Centru za

obavješćivanje Republike Hrvatske.

Osobe zadužene za provedbu Plana u

Interventnoj jedinici iz točaka b) i c)

moraju nositi prijamnike jednosmjernog

poziva ("pagere")

5. Ekspertna jedinica

Operativno-informativni centar

tel. 01/6451-075

a) Operativno-informativni centar INE, Zagreb, Avenija V. Holjevca 10
Osobe zadužene za provedbu Plana

INE
trebaju nositi prijamnike jednosmjernog

b) Hrvatski zavod za toksikologiju
poziva ("pagere")

Voditelj Centra

- c) Tijelo državne uprave
nadležno za hidrometeorologiju
- d) Hrvatske vode
- e) Agencija za posebni otpad
- f) Tijelo državne uprave
nadležno za zaštitu okoliša

6. Prijevoz i logistika

a) helikopteri Oružanih
snaga Republike Hrvatske

tel. 985

i tijela državne uprave

tel. 92

nadležnog za unutarnje poslove

PRILOG 2.

GRANIČNE KOLIČINE OPASNIH TVARI ZA POTREBE
PLANA
(96/82/EC, Dodatak I., dio I. i II., kolona
2., članci 6. i 7.)

Opasna tvar (tonama) i moguće posljedice (96/82/EC)	Granična količina (u		
	≥ 100% D=5	≥ 10% D=4	≥ 1%
D=3 ≥ 0,1% D=2 <0,1% D=1			

Ozbiljne	Značajne	Katastrofalne Beznačajne	Vrlo ozbiljne		
Amonijev nitrat (eksploziv)	350	35	3,5		0,35
Amonijev nitrat (gnojivo)	1250	125	12,5		1,25
Arsen pentoksid (kiseline i soli)	1	0,1	0,01		0,001
Arsen trioksid (kiseline i soli)	0,1	0,01	0,001		0,0001
Brom	20	2	0,2		0,02
Klor	10	1	0,1		0,01
Spojevi nikla	1	0,1	0,01		0,001
Etilenimin	10	1	0,1		0,01
Fluor	10	1	0,1		0,01
Formaldehid (konc. ≥ 90%)	5	0,5	0,05		0,005
Vodik	5	0,5	0,05		0,005
Klorovodik (ukapljeni plin)	25	2,5	0,25		0,025
Olovni alkili	5	0,5	0,05		0,005
Ukapljeni jako zapaljivi plinovi (uključivo UNP i prirodni plin)	50	5	0,5		0,05
Acetilen	5	0,5	0,05		0,005
Etilen oksid	5	0,5	0,05		0,005
Propilen oksid	5	0,5	0,05		0,005
Metanol	500	50	5		0,5
2-Kloranilin	0,01	0,001	0,0001		0,00001
Metilizocijanat	0,15	0,015	0,0015		0,00015
Kisik	200	20	2		0,2
Toluen diizocijanat	10	1	0,1		0,01
Fosgen	0,3	0,03	0,003		0,0003
Arsin	0,2	0,02	0,002		0,0002
Fosfin	0,2	0,02	0,002		0,0002
Sumpordiklorid	1	0,1	0,01		0,001
Sumpor trioksid	15	1,5	0,15		0,015
TCDD (i ekvivalenti)	0,001	0,0001			
0,00001	0,000001	0,0000001			
Kancerogene tvari	0,001	0,0001			
0,00001	0,000001	0,0000001			
Benzin i druga goriva	5000	500	50		5
Vrlo toksične tvari (T+)	5	0,5	0,05		0,005
Toksične tvari (T)	50	5	0,5		0,05
Oksidansi (Ox)	50	5	0,5		0,05
Eksplozivi (Ex) i pirotehničke tvari	50	5	0,5		0,05
Eksplozivi (Ex) s ekstremnim rizicima	10	1	0,1		0,01
Zapaljive tvari (R10)	5000	500	50		5
Visoko zapaljive tvari (R17)	50	5	0,5		0,05
Lako zapaljive tvari (R11)	5000	500	50		5
Vrlo lako zapaljive tvari (R12)	10	1	0,1		0,01
Tvari opasne za okoliš (R50)	200	20	2		0,2
Tvari opasne za okoliš (R51, R53)	500	50	5		0,5
Tvari skupine R14 (R14/15)	100	10	1		0,1
Tvari skupine R29	50	5	0,5		0,05

PRILOG 3.

OKVIRNI SADRŽAJ OPERATIVNOG PLANA INTERVENCIJE U ZAŠTITI OKOLIŠA
PRAVNIH I FIZIČKIH OSOBA ČIJA DJELATNOST PREDSTAVLJA STVARNU I/ILI
POTENCIJALNU OPASNOST KOJA MOŽE IZAZVATI IZVANREDNI DOGAĐAJ

1. Popis opasnih tvari, maksimalna očekivana količina opasnih tvari, opis lokacije i okruženja, popis mogućih izvora opasnosti, procjena mogućih uzroka i opasnosti od izvanrednog događaja.
2. Preventivne mjere za sprečavanje izvanrednog događaja uključujući obavezno izvješćivanje (brojevi, adrese, prioriteti).
3. Procjena posljedica od izvanrednog događaja, uključivši i analizu najgoreg mogućeg slučaja (tzv. "Worst-case", EPA 40 CFR 68) i proračun zona ugroženosti.
4. Ustroj i provedba mjera u slučaju od izvanrednog događaja.
5. Odgovorne osobe i potrebni stručni djelatnici u provedbi mjera.
6. Sudjelovanje drugih fizičkih i pravnih osoba na osnovi ugovora u provedbi intervencija (prema potrebi).
7. Način zbrinjavanja prosutih opasnih tvari i sanacija okoliša.
8. Program osposobljavanja za primjenu Operativnog plana intervencija u zaštiti okoliša.
9. Program održavanja vježbi (jedanput godišnje).
10. Informiranje javnosti o slučajevima onečišćenja okoliša kod kojih posljedice izlaze izvan prostora fizičke ili pravne osobe.
11. Prilozi - odluke o usvajanju i reviziji, sheme, tabele, proračuni, adresari, popisi, procedure, veza sa drugim planovima i sl.

PRILOG 4.

POPIS OVLAŠTENIH PRAVNIH OSOBA ZA POSTUPANJE S OPASNIM OTPADOM

Županija skladištenje	sakupljanje	obrađivanje
Zagrebačka Zagrebpetrol	Termoclean Zg	Puto
bb Zagreb, Črnomerec	Zagreb, Turinina 2 38	Zagreb, Jakuševac
maziva INA rafinerija,	Zagrebpetrol	INA rafinerija,
175 Zagreb, Radnička	maziva Zagreb, Črnomerec 38 175	Zagreb, Radnička
KAP	Kaptol Cargo	Crosco
18 Zagreb, A. Prosenika 9	Zagreb, Brdovec 7	Zagreb, Vukovarska

Val-Int	Val-Int	
Sv. Nedjelja-Samobor	Sv. Nedjelja-Samobor	
Crosco	Crosco	
Zagreb, Vukovarska 18	Zagreb, Vukovarska 18	
	Ecoina	
	Zagreb, Savska c. 88	
	AEKS d.o.o.	
	Ivanić Grad, Omladinska	
Primorsko-goranska	Ind-eko	Rijekatank
Rijekatank		
Rijeka, Kružna 10	Rijeka, A. Starčevića 2	Rijeka, Kružna 10
Rex	Rijekatank	
Poreč, Brionska 11	Rijeka, Kružna 10	
	REX	
	Poreč, Brionska 10	
	Mareco	
	Rijeka, Riječki lukobran 4	
Splitsko-dalmatinska	Cian	
Cian		
Split, Varaždinska 51	Split, Varaždinska 51	
Adriatic-Blizna	Adriatic-Blizna	
Trogir, A. Starčevića 16	Trogir, A. Starčevića 16	
Sisačko-moslavačka	Oxicolor	Herbos
Herbos		
Sisak, N. Tesle 17	Sisak, R. Boškovića 2	Sisak, N. Tesle 17
	M & C Budaševo,	
	Sisak, S. Markovića 20	
Požeško-slavonska	Našicecement	Našicecement
Našicecement		
Našice, Tajnovac 1	Našice, Tajnovac 1	Našice, Tajnovac 1
Varaždinska	Patting	
Patting		
Varaždin, A. Cesarca 16	Varaždin, A. Cesarca 16	
Univerzal	Univerzal	
Varaždin, Gospodarska	Varaždin, Gospodarska	

Osječko-baranjska	Adria-Panos Višnjevac, P. Zoranića 1
-------------------	--

Bjelovarsko-bilogorska	Nacional
Nacional	Bjelovar, Lj. Gaja 10
Bjelovar, Lj. Gaja 10	

Šibensko-kninska	TLM-Lozovac
TLM-Lozovac	Šibenik, N.
preporoda 12 Šibenik, N. preporoda 12	

Ovaj popis nije konačan.

Tijelo državne uprave nadležno za zaštitu prirode i okoliša dostavljat će svaka tri mjeseca komunikacijskim jedinicama ažurirani popis ovlaštenih pravnih osoba za postupanje s opasnim otpadom.

PRILOG 5.

PREDLOŽAK ZA VOĐENJE OČEVIDNIKA INTERVENCIJA U ZAŠTITI OKOLIŠA

Vrijeme događaja Trajanje događaja
(dan, mjesec, godina i sat) (dani, sati, minute)

Lokacija ispuštanja: Trajanje sanacije:
(mjeseci, dani, sati)

Vrsta i količina (kg) opasne Oznake opasne tvari:
tvari ispuštene u: UN, CAS, KEMLER broj
- zrak
- tlo

Tip opasne tvari:

- vrlo toksična - vrlo zapaljiva
- toksična - vrlo zapaljiva tekućina
- oksidirajuća - izuzetno zapaljiva
- eksplozivna - vrlo opasna po okoliš
- vrlo eksplozivna - opasna po okoliš
- zapaljiva - drugo

Interventne i sigurnosne mjere:

Angažirane specijalne interventne jedinice:

- javne
- ugovorne

U intervenciji angažirani:

- vatrogasci
- policija
- medicinsko osoblje
- savjetnici, specijalisti
- drugo

U intervenciji korištena oprema:

Način sanacije:

Posljedice:

Područje onečišćenog tla ili vode na kojem je potrebna intervencija (ha ili m²):
Broj ljudi iseljenih iz svojih kuća na više od dva sata ili onih
koji su ostali bez pitke vode ili el. energije više od 24 sata:

Ostale posljedice (broj mrtvih, ranjenih, otrovanih, uništena flora, fauna, utjecaj na biološku raznolikost i slično):

Uzrok otpuštanja opasnih tvari u okoliš:

- ljudski faktor
- mehaničko oštećenje
- poremećaj tehnološkog procesa
- nesreća prilikom prijevoza
- poremećaj procesa pročišćavanja
- elementarna nepogoda
- ostalo

Troškovi zbog onečišćenja okoliša:

- u intervenciji utrošena sredstva
- naknada za obeštećenje
- troškovi saniranja okoliša

- iznos novčane kazne
 - ostalo
-

PRILOG 6.

PREDLOŽAK ZA IZVJEŠĆE O INTERVENCIJI

Županija:

Nositelj izrade izvješća:

Adresa:

Tel./fax:

1. Opći podaci

- datum i vrijeme nesreće
- mjesto
- adresa
- vrsta aktivnosti

2. Vrsta nesreće

- eksplozija
- ispuštanje opasnih tvari
- emitirane opasne tvari (vrsta i količina):
- požar

3. Poduzete interventne mjere

4. Uzroci nesreće

- poznati (specificirajte)
- nepoznati
- informacija će biti dostavljena nakon završetka ispitivanja uzroka nesreće

5. Posljedice nesreće

a) Unutar prostora pravne ili fizičke osobe

— žrtve _____ poginulih
_____ ranjenih
_____ otrovanih

- posljedice po okoliš kratkoročne
dugoročne

- broj osoba izloženih posljedicama
nesreće _____

- broj evakuiranih osoba _____

- materijalna šteta _____

- opasnost je još prisutna _____
- opasnost više nije prisutna _____

b) Izvan prostora pravne ili fizičke osobe

- žrtve _____ poginulih
_____ ranjenih
_____ otrovanih

- posljedice po okoliš kratkoročne
dugoročne

- broj osoba izloženih posljedicama
nesreće _____

- broj evakuiranih osoba _____
- materijalna šteta _____
- opasnost je još prisutna _____
- opasnost više nije prisutna _____

6. Troškovi zbog onečišćenja okoliša:

- u intervenciji utrošena sredstva
- naknada za obeštećenje
- troškovi saniranja okoliša
- iznos novčane kazne
- ostalo

7. Pouke izvučene iz nesreće

8. Srednjoročne i dugoročne mjere koje bi trebalo poduzeti da ne dođe do ponavljanja nesreća